

Instytut Pamięci Narodowej - Lublin

[https://lublin.ipn.gov.pl/pl5/aktualnosci/66862,Otwarcie-wystawy-Zapomniane-ogniwo-Konspiracyjne-organizacje-młodzieżowe-na-ziem.html](https://lublin.ipn.gov.pl/pl5/aktualnosci/66862,Otwarcie-wystawy-Zapomniane-ogniwo-Konspiracyjne-organizacje-mlodziezowe-na-ziem.html)
26.04.2024, 20:35

Otwarcie wystawy „Zapomniane ogniwo. Konspiracyjne organizacje młodzieżowe na ziemiach polskich w latach 1944/45-1956” - Lublin, 1 marca 2019

Z okazji Narodowego Dnia Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” w kilkunastu

miastach Polski została otwarta wystawa „Zapomniane ogniwo. Konspiracyjne organizacje młodzieżowe na ziemiach polskich w latach 1944/45–1956”. W tym okresie istniało ok. 1000 podziemnych związków młodzieżowych skupiających blisko 11 tys. działaczy przeciwstawiających się nowemu zniewoleniu. IPN przywoła do świadomości społecznej zapomniane sylwetki młodzieżowej konspiracji antykomunistycznej i odda im należyty hołd.

Wystawa przypomni nieznaną historię konspiracyjnych organizacji, które były tworzone spontanicznie i niezależnie przez młodzież w latach 1944/1945–1956. Szacuje się, że w tym czasie istniały przynajmniej 972 podziemne związki młodzieżowe, skupiające ok. 11 tys. członków. Zakładali je we wszystkich regionach uczniowie, studenci, młodzi robotnicy i chłopcy w wieku 14–21 lat. Przyświecały im te same cele: przekonanie społeczeństwa do kontynuowania oporu i obrony własnego systemu wartości. Zasadniczym jednakże zadaniem było odzyskanie niepodległości, rozumianej jako warunek restytucji wolności osobistej.

Fot. Dawid Florczak/IPN

Fot. Dawid Florczak/IPN

W Lublinie otwarcie wstawy miało miejsce 4 marca 2019 r. na placu obok Centrum Spotkania Kultur. Ekspozycję otworzył dyrektor lubelskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej Marcin Krzysztofik. Dr Katarzyna Zawadka (Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Lublinie) wyjaśniła zebranym cel powstania wystawy oraz przedstawiła najważniejsze fakty dotyczące konspiracyjnych organizacji młodzieżowych z lat 1944-1956.

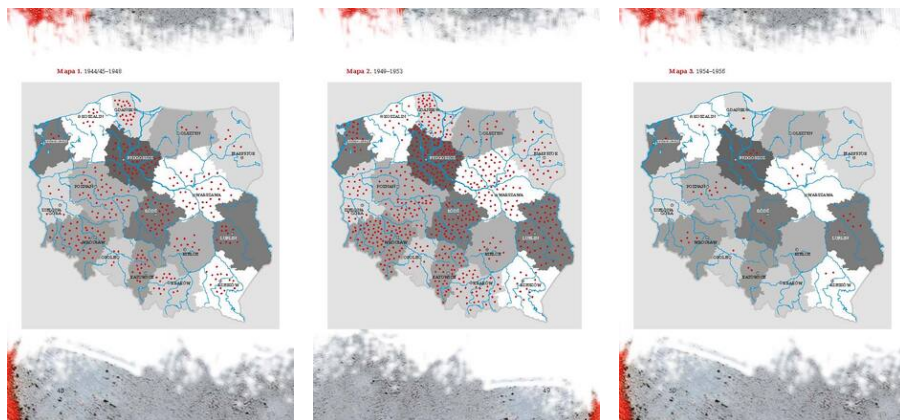
- Udział młodzieży w walce o wolność w czasie zaborów, podczas II wojny światowej, w podziemiu lat czterdziestych i opozycji antykomunistycznej z ostatniej dekady istnienia PRL stanowi integralną część pamięci zbiorowej społeczeństwa. Znane są bowiem: Szare Szeregi, ZWZ-AK, NSZ, DSZ, Zrzeszenie „WiN”, KWP, „Ruch”, KOR, ROPCiO, KPN, NSZZ „Solidarność” czy FMW. Były to formacje tworzone przez młodzież lub stanowiła ona znaczący odsetek ich członków. Pamięta się także o zaangażowaniu przedstawicieli tej generacji we wszystkie zbiorowe działania mające na celu przynajmniej poszerzenie zakresu wolności – w czerwcu 1956 r., marcu 1968 r., grudniu 1970 r., czerwcu 1976 r. i stanie wojennym. Młodzi ludzie przeważali wśród protestujących. Stanowili jednocześnie najwyższy odsetek wśród ofiar śmiertelnych tych wydarzeń (od ok. 62 do 80 proc. zabitych). W tym kontinuum pamięci istnieje jednak luka [...] W świadomości historycznej społeczeństwa nie funkcjonują zatem konspiracyjne organizacje tworzone spontanicznie i niezależnie przez młodzież w latach 1944/1945–1956. W tym czasie, według autorów Atlasu podziemia niepodległościowego 1944–1956 (Warszawa-Lublin 2007), istniały przynajmniej 972 podziemne związki młodzieżowe, skupiające ok. 11 tys. członków. Zakładali je we wszystkich regionach uczniowie, studenci, młodzi robotnicy i chłopcy w wieku 14–21 lat [...]. Przyświecały im te same cele: przekonanie społeczeństwa do kontynuowania oporu i obrony własnego systemu wartości. Zasadniczym jednakże zadaniem było odzyskanie niepodległości, rozumianej jako warunek restytucji wolności osobistej. – dr hab. Jacek Wołoszyn, Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN Lublin.

Fot. Dawid Florczak/IPN
Lublin

Fot. Dawid Florczak/IPN
Lublin

Źródło: Jacek Wołoszyn, *Zapomniane ogniwo. Konspiracja młodzieżowa na ziemiach polskich 1944-56*